

BİLİŞİM TEKNOLOJİLERİ HABER BÜLTENİ

TÜRKİYE ODALAR VE
BORSALAR BİRLİĞİ
BİLGİ HİZMETLERİ
DAİRESİ

TOBB BİLGİ HİZMETLERİ DAİRESİ AYLIK BÜLTENİ HAZİRAN 2006

İÇİNDEKİLER

- 1 AB'de Telekomünikasyon Stratejisi
- 2 Artık Yazılımcılar da KOBİ Tanımının İçinde
- 3 Belediyeler, Web Sitesi Kurmayı Sevdi
- 3 İnternet Erişim Oranı Girişimin Büyüklüğü ile Artıyor
- 4 Nanoteknoloji Sayesinde İmkansızlar Gerçek Oluyor
- 4 Ulusal Elektronik İmza Sempozyumu
- 5 GPS ile Konum Bilgisi
- 5 Türkiye'nin WiMax ile Buluşmasına Az Kaldı
- 5 Yazılım Dünyasının Karanlık Tarafı-2

AB'DE TELEKOMÜNİKASYON STRATEJİSİ

AB Komisyonu 1987 yılında, telekomünikasyon hizmetleri ve araçları için ortak bir pazarın oluşturulması hakkında Yeşil Kitap'ı yayınlamıştır. Bu raporda Tek Pazarın sunduğu fırsatlardan en üst düzeyde yararlanılması için telekomünikasyon piyasasında daha büyük oranda uyumlaştırma ve daha fazla rekabet olması gerektiği belirtilmiştir.

Yeşil Kitap'tan sonra hazırlanan hareket programı da bölgedeki telekomünikasyon piyasalarının rekabete açılması, üye ülkelerdeki düzenleme ve işletme faaliyetlerinin AB Antlaşması'ndaki rekabet kurallarıyla uyumlu hale getirilmesi sağlanmıştır.

Daha sonra 1998 yılında kabul edilen "AB düzenleyici çerçevesi" mevzuatının temel olarak amacı Avrupa için tek bir telekomünikasyon hizmetleri pazarının oluşturulması olmuş ve bir dizi kararı içermiştir. Söz konusu mevzuat üye ülkelerde büyük ölçüde uygulanır duruma gelmiştir. Böylece, 1 Ocak 1998 tarihinden itibaren AB telekomünikasyon pazarının büyük bir kısmı; 1 Ocak 2001 tarihinden itibaren de tamamı serbestleşmiştir.

Telekomünikasyon 1998 yılı AB düzenleyici çerçevesi iki temel hükümden oluşmaktadır.

1) Tüm özel ve ayrıcalıklı hakları ortadan kaldırarak

piyasanın eşit bir şekilde düzenlenmesini sağlayan liberalizasyon hükümleri,

2) Rekabetin sağlanması ve telekomünikasyon hizmetlerinin düzenlenmesi için tek bir Avrupa piyasası oluşturularak bunun sürdürülmesi amacıyla uyumlaştırma öngören hükümler.

Birinci grup hükümler Komisyon tarafından rekabet kurallarının belirleyen Antlaşma maddelerini temel alarak kabul edilen beş direktifi kapsamaktadır. İkinci grup hükümler ise ortak karar alma yöntemi çerçevesinde kabul edilen 20 direktif ve bir tüzükten oluşmaktadır.

İkinci grupta yer alan uyumlaştırma, temel olarak üç çeşit hükmü kapsamaktadır.

İlk olarak evrensel hizmet ile hem kullanıcı haklarını korumak hem de işletmecilerin pazarın istedikleri tüm bölümlerine girebilecek durumda olmalarını sağlamak amacıyla taşıyan hükümler yer almaktadır. Bu hükümler, Birlik seviyesinde kabul edilen kuralların üye ülkelerde uygulanmasını sağlayacak güçlü ve bağımsız düzenleyici otoritelerin oluşturulmasına ilişkin kuralları kapsamaktadır. Bunlar ayrıca üye ülkelerin lisanslama işlemi sırasında işletmeciler üzerinde uygun olmayan ağır yükler oluşturmalarını engellemeyi ve şebekelere erişim ile ara bağlantıların garanti altına almayı ayrıca, liberalleştirilmiş pazarda tüketici ve

kullanıcıların korunma ve frekans numaralandırma kaynakları ile erişimin güvence altına alınmasını sağlayan kuralları içermektedir. Söz konusu hükümler "Açık Şebeke Tedariki" olarak da adlandırılmaktadır.

İkinci olarak, amacı bir taraftan telekomünikasyon sinyallerinin iletimini düzenlerken, diğer taraftan telekomünikasyon sektörüne özel olmasına rağmen temelde iç pazara yönelik daha genel amaçları gerçekleştirmek olan ölçütler gelmektedir. Bu çerçevede örneğin e-imza ve Telekomünikasyon Verisini Koruma Direktifi iletişim sinyallerinin iletimi ile daha yakından ilgilidir ve bu nedenle Telekomünikasyon ve Bilişim teknolojileri için yasal düzenleme paketine girmektedir.

Üçüncü olarak, TV sinyallerinin iletimi ile ilgili ölçütler bulunmaktadır. Tüm iletim türlerinin bir noktada birleşmesi yönündeki gelişme göz önünde tutulduğunda TV sinyallerinin iletimi ile ilgili hükümler aslında tüm iletim türlerinin kapsandığı gelecekteki çerçevenin de aynı yolla geliştirilmesi için bir başlangıç noktası oluşturmaktadır.

İKV

ARTIK YAZILIMCILAR DA KOBİ TANIMININ İÇİNDE

Sanayi ve Ticaret Bakanlığı tarafından KOSGEB Destekleri Yönetmeliği'nde yapılan değişiklikle, KOBİ tanımı Avrupa Birliği'nde geçerli tanımlama ile uyumlu hale getirilirken "bilgisayar yazılımı üretimi kapsamında faaliyette bulunan ekonomik birimler"de KOBİ'ler arasında sayıldı.

Resmi gazetenin 10 haziran sayısında yayınlanan yönetmelik değişikliğiyle daha önce "İmalat sanayi sektöründe faaliyette bulunan 1 ila 150 arası işçi çalıştıran küçük ve orta ölçekli sanayi işletmeleri" diye tanımlanan KOSGEB desteklerinden yararlanacak KOBİ'ler, yeni düzenleme ile "Yasal statüsü ne olursa olsun, bir veya birden çok gerçek veya tüzel kişiye ait olup, 250 kişiden az çalışan istihdam eden ve yıllık net satış hasılatı ya da mali bilançosu 25.000.000 yirmibeş milyon Yeni Türk Lirasını aşmayan, Avrupa Topluluğunda Ekonomik Faaliyetlerin İstatistik Sınıflaması (NACE) sınıflandırmasına göre Kısım D İmalat Sanayi veya bilgisayar yazılımı üretimi kapsamında faaliyette bulunan ekonomik birimleri" kapsar duruma geldi.

Ayrıca yeni yönetmelikle İşletmelere; Mikro, Küçük ve Orta Büyüklükte işletme sınıflaması getirildi.

Yapılan değişikliklerin tam metni:

Küçük Ve Orta Ölçekli Sanayi Geliştirme Ve Destekleme İdaresi Başkanlığı (Kosgeb) Destekleri Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

MADDE 1 – 24/4/2005 tarihli ve 25795 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Küçük ve Orta Ölçekli Sanayi Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı (KOSGEB) Destekleri Yönetmeliğinin 4 üncü maddesinde yer alan İşletme tanımı aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"İşletme: Yasal statüsü ne olursa olsun, bir veya birden çok gerçek veya tüzel kişiye ait olup, 250 kişiden az çalışan istihdam eden ve yıllık net satış hasılatı ya da mali bilançosu yirmibeş milyon Yeni Türk Lirasını aşmayan, Avrupa Topluluğunda Ekonomik Faaliyetlerin İstatistik Sınıflaması (NACE) sınıflandırmasına göre Kısım D İmalat Sanayi veya bilgisayar yazılımı üretimi kapsamında faaliyette bulunan ekonomik birimleri ifade eder.

İşletmeler aşağıdaki şekilde sınıflandırılırlar.

- a) Mikro İşletme: On kişiden az yıllık çalışan istihdam eden ve yıllık net satış hasılatı ya da mali bilançosu bir milyon Yeni Türk Lirasını aşmayan çok küçük ölçekli işletmeler.
- b) Küçük İşletme: Elli kişiden az yıllık çalışan istihdam eden ve yıllık net satış hasılatı ya da mali bilançosu beş milyon yeni Türk lirasını aşmayan işletmeler.
- c) Orta Büyüklükteki İşletme: İkiyüzelli kişiden az yıllık çalışan istihdam eden ve yıllık net satış hasılatı ya da mali bilançosu yirmibeş milyon Yeni Türk Lirasını aşmayan işletmeler."

MADDE 2 – Aynı Yönetmeliğin 28 inci maddesinin birinci fıkrasının (i) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"i) Sermayesinin veya oy haklarının % 25 ve fazlası doğrudan veya dolaylı olarak, müştereken veya tek başına bir veya birden fazla kamu kurum veya kuruluşunun ya da büyük işletmenin kontrolünde olan işletmeler, işletme tanımına uysalar dahi bu desteklerden yararlanamazlar. Ancak, ortağı girişim sermayesi şirketleri olan işletmeler bu kapsam dışındadır."

MADDE 3 – Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 4 – Bu Yönetmelik hükümlerini KOSGEB Başkanı yürütür.

TÜBİDER

BELEDİYELER, WEB SİTESİ KURMAYI SEVDİ

Nüfusu 10 binden fazla olan 662 belediyenin, 2005 yılı Ağustos yılı itibariyle yüzde 99,4'ünün internete erişim olanağına, yüzde 82'sinin de intranete (kurum içi ağı) sahip olduğu öğrenildi..

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından ilk defa yapılan Belediye Web Hizmetleri Araştırması sonuçlarına göre, 2005 Ağustos ayı itibariyle nüfusu 10 binden fazla olan 662 belediyenin yüzde 64'ünün web sitesi bulunurken, web sitesi olmayan belediyelerin yüzde 24'ü ise bir yıl içinde web sitesi sahibi olmayı planlıyor.

Web sitesine sahip belediyelerin bu sitelerde sunduğu bilgiler arasında en fazla belediyelerin iletişim adresleri ile yapılan ve yapılacak olan çalışmalar hakkında bilgiler yer alıyor. Web sitesine sahip belediyelerden nüfusu fazla olanlar web sayfası güncellemesini daha sık yaparken, güncelleme yapmayan belediye sayısı en fazla 10 bin ile 20 bin nüfus grubu arasında bulunuyor.

Belediyeler web siteleri üzerinden hizmet verirken en fazla yetişmiş eleman eksikliği, yazılım maliyetinin yüksekliği ve e-imza uygulamasının başlatılmamış olması sorunlarıyla karşılaşılıyorlar.

Nüfus Dağılımına Göre Belediyelerin İnternet Kullanımı

Nüfus	Belediye Adedi	İnternet (%)	Intranet (%)	Web Sitesi (%)
10 bin-20 bin	271	98.9	73.1	45.3
20 bin-50 bin	184	99.5	85.3	67.9
50 bin-100 bin	84	100	88.1	76.2
100 bin-150 bin	60	100	93.3	93.3
250 bin-500 bin	39	100	97.4	94.9
500 bin +	24	100	88.3	100

BTHaber

İNTERNET ERİŞİM ORANI GİRİŞİMİN BÜYÜKLÜĞÜ İLE ARTIYOR

Türkiye İstatistik Kurumu tarafından ilk defa gerçekleştirilen girişimlerde bilişim teknolojileri kullanımı araştırması sonuçlarına göre 2005 yılı Ocak ayı içerisinde girişimlerde, bilgisayar kullanımı ve internet erişimi oranları sırasıyla yüzde 87,76 ve yüzde 80,43 olarak tespit edildi.

Türkiye İstatistik Kurumu'ndan yapılan açıklamaya göre, İnternet erişim oranı girişimin büyüklüğü ile artıyor. 250 ve daha fazla çalışanı olan girişimlerde internet erişimi yüzde 99,22 iken, 10-49 çalışanı olan girişimlerde bu oran yüzde 77,97 oldu.

İnternete erişimde, araştırma kapsamındaki sektörler dikkate alındığında yüzde 95,44'lük oran ile "sinema ve video filmleri ile ilgili faaliyetler-radyo ve televizyon faaliyetleri" ilk sırada yer aldı. Girişimlerin interneti kullanma amaçları çoğunlukla bankacılık ve finansal hizmetlere yönelik oldu.

2005 yılı Ocak ayında bilgisayar kullanılan girişimlerde çalışanların yüzde 40,15'i haftada en az bir kez bilgisayar kullandığını açıkladı. Aynı dönemde, internet erişimine sahip girişimlerde haftada en az bir kez internete bağlanan çalışanların oranı ise yüzde 35,83 oldu.

İnternet erişimine sahip olan girişimlerin % 35,26'sı modem (telefon hattı ile çevirmeli bağlantı) ve % 6,75'i ISDN olmak üzere darbant erişimine sahip. Girişimlerin yarısından fazlası ise genişbant bağlantılardan DSL (ADSL, SDSL vb) ve % 9,42'si kablo vb. gibi diğer genişbant bağlantı tipine sahip.

Dünya Gazetesi

NANOTEKNOLOJİ SAYESİNDE İMKANSIZLAR GERÇEK OLUYOR

Bir DVD'ye 25 bin film sığdırmak, yüzlerce kat hızlı internet, renk değiştirebilen kıyafetler... Nanoteknoloji sayesinde yapılabilecekler hayal gücünün sınırlarını zorluyor.

Teknolojide boyutların önemi sanayi devrinde kavranmaya başlandı. Daha sonra mikro elektrik devri başladı ve boyutlar iyiden iyiye küçüldü. Bugün kullanılan teknolojiler varlıklarını mikro elektrik tekniğine borçlular. Şimdi ise boyutlar 1-2 DNA seviyesi kadar küçültülmeye çalışılıyor. Uzmanlar 5-10 yıl içinde bunun mümkün olabileceğini savunuyor. Bu sayede tıptan tekstile, savunmadan iletişime kadar pek çok yenilik günlük hayatın bir parçası olabilecek.

Nanoteknolojinin insanlık için en büyük faydasının tıp alanında olması bekleniyor. Nanoteknoloji, tam anlamıyla kullanılmaya başlansa bile bunun tıptaki yansımaları biraz daha zaman alacak gibi görünüyor. Fakat başarılı sonuçlar elde edildiği takdirde daha başarılı ameliyatlar ve bugün tedavi edilemeyen hastalıkların çaresi bulunabilir. Çünkü ulaşılabilen çok küçük boyutlar sayesinde vücuttaki tek bir sinir hücresi veya DNA'lar üzerinde çok rahat bir şekilde işlem yapılabilecek.

Savunma alanında da bu teknolojiye çok şeyler bekleniyor. Türkiye'nin konuyla alakalı ciddi çalışmaları var. Nanoteknoloji konusunda yaptığı çalışmalarla ödül alan profesörlere sahip ülkemiz, mikro elektronik alanında kaçırdığı fırsatları bu alanda yakalamak ve nanoteknoloji konusunda söz sahibi olmak istiyor.

ULUSAL ELEKTRONİK İMZA SEMPOZYUMU

7-8 Aralık 2006 Gazi Üniversitesi Mühendislik-Mimarlık Fakültesi Kongre Merkezi, Maltepe, Ankara

Sempozyumda ülkemizde 2004 yılında yürürlüğe giren ve Ocak 2005'ten itibaren hukuken de geçerliliği olan e-imza uygulamaları, uyum sorunları, ar-ge konularında iki panel ve e-imza başarı öykülerine yer verilecektir. Ayrıca konuyla ilgili firmaların stand açmalarına imkan sağlanacaktır.

Bildiri konuları:

- Bilgi, Bilgisayar ve Ağ Güvenliği
- Şifreleme Bilimi Yaklaşımları
- Elektronik İmza
- Mobil Elektronik İmza
- E-İmza Hukuku
- Standartlar ve Protokoller
- E-ticaret
- Sayısal İmza Yazılım ve Donanımları
- Kurum ve Sektör Uygulamaları
- E-devlet Projeleri ile Uyum
- Kurumsal Bilgi Güvenliği
- Açık Anahtar Altyapısı ve Yönetimi
- Sertifika ve Sertifika Yönetimi
- Algoritmalar
- Güven Modelleri
- E-İmza Çerçevesinde Türk Mevzuatı
- Açık Anahtar Altyapısı Bileşenleri

Sempozyum hakkında ayrıntılı bilgi edinmek için aşağıdaki iletişim bilgileri kullanılabilir

Gazi Üniversitesi
Mühendislik-Mimarlık Fakültesi Bilgisayar
Mühendisliği Bölümü 06570 Maltepe
ANKARA

Eposta : ueimzas2006@gazi.edu.tr
ueimzas2006@gmail.com

Web : www.ueimzas.gazi.edu.tr

GPS İLE KONUM BİLGİSİ

Amerikan Savunma Bakanlığınca 1974 yılında askeri amaçlı kullanım için tasarlanan ve 1980 yılından itibaren sivil kullanıma da açılan sistem, uydulardan gönderilen radyo sinyallerinden faydalanılarak GPS alıcılarının kendi konumlarını hesaplaması olarak tanımlanıyor.

Yağmur, sis gibi hava koşullarından etkilenmeyen sistemin çalışabilmesi için tek şart, uzayda belli yörüngelerde hareket eden 24 uydudan en az dört tanesinden sinyal almaktan ibaret. GPS alıcısı adı verilen cihaz, uydudan gelen sinyalin çıkış süresi ve kendisine geliş süresi arasında geçen zamanı (sinyal seyahat süresi) hesaplayarak dalga hızıyla çarpmak suretiyle uydu ile alıcı arasındaki mesafeleri hesaplar. Ancak tek bir mesafe bilgisi konum ve zaman hesaplamak için yeterli olmaz Gerçek konum bilgisi için aynı yöntemle üç uydudan daha aynı bilgilerin alınması gerekir. Dördüncü uydudan gelen sinyalle zaman hesaplanır.

Bu sistemin kullanımına yönelik pek çok uygulama geliştirilmiştir. Ülkemizde düşük bir kullanım oranına sahip GPS sistemiyle geliştirilen uygulamalara örnek vermek gerekirse bunlar, trafik bilgilerinin dinamik olarak elde edilmesi, trafik kaza analizleri, envanter çalışmaları, ulaştırma planlaması, kavşakların kullanımı olarak sıralanabilir. GPS sistemlerinden en çok yararlanılan alan ise araç filosu yönetimi ve gözetimidir Bu sistemle, ambulanslar, polis araçları, şehir taşımacılığı yapan araçlarda her aracın anlık konumu ekrandan görülebilir ve bu esnada yönlendirilebilir. Bütün araçlar hakkında sağlıklı bilgiler alınabilir.

Ülkemizde henüz emekleme aşamasında olan bir sistemin kısa zamanda dünyadaki kullanım seviyesine gelmesi planlanıyor ve çeşitli kuruluşların bu alandaki çalışmaları sürüyor.

TÜRKİYE'NİN WIMAX İLE BULUŞMASINA AZ KALDI

ADSL olarak adlandırılan bağlantıdan çok daha hızlı ve ucuz bir bağlantı teknolojisi geliyor.

İnternet'te geniş bant dönemine çok hızlı bir şekilde giriş yapan Türkiye, şimdi 5-10 Mbps gibi çok yüksek hızlara ulaşan ve günümüzde yaygın olarak kullanılan ADSL hizmetinden daha ucuz bir ücretle sahip olmaya hazırlanıyor.

Wimax olarak adlandırılan bu hizmetle kablolu olarak geniş bant internet hizmeti çok kolay bir şekilde sağlanabiliyor. Üstelik söz konusu sistem sadece bilgisayarlar ile sınırlı değil. Bu sayede kapsama alanı içinde bulunan kullanıcılar dizüstü bilgisayarları, cep bilgisayarları veya cep telefonları ile internete erişebilecekler.

Wimax hizmeti vermek isteyen kuruluşlar lisans almak için telekomünikasyon kurumuna baş vurdular. Wimax'ın test amaçlı lisansları verildi ve sonuçların mutluluk verici olduğu ifade ediyor. Asıl kullanım ve hizmet lisanslarının 2006 yılı sonunda verilmesi planlanıyor.

Kullanılan bu teknoloji sayesinde tek bir dağıtım istasyonu ile 5 km yarıçapındaki alanda yüksek hızda bir kablolu ağ oluşturulabiliyor. Kullanıcılara da kullanıcı adları ve parolalarını yazarak internete bağlanmak kalıyor. İstasyonların kurulum maliyetleri çok düşük olduğu için İstanbul gibi bir şehri 100 istasyonla donatarak tüm kenti kapsama alanına almak mümkün. Maliyetin bu denli ucuz olması ve teknoloji şirketlerinin bu teknolojiye destek vermesi kullanıcılarda, bu teknolojiye günümüz koşullarına oranla çok ucuza erişme beklentisini artırıyor.

TÜRKİYE ODALAR VE BORSALAR BİRLİĞİ BİLGİ HİZMETLERİ DAİRESİ

Aylık Bilişim Teknolojileri
Haber Bülteni
Haziran 2006

Her ayın son iş günü
elektronik olarak yayınlanır
ve dağıtılır.

Atatürk Bulvarı No : 149
Bakanlıklar ANKARA
Tel : 312-413 80 00
Faks : 312-425 48 54
E-posta : sinan@tobb.org.tr

BİLİŞİM TEKNOLOJİLERİ HABER BÜLTENİ

TOBB BİLGİ HİZMETLERİ DAİRESİ AYLIK BÜLTENİ

YAZILIM DÜNYASININ KARANLIK TARAFI-2

Birkaç ay önce 15. yaş gününü kutlayan internet insanlara teknolojinin sunduğu en büyük lütfelerden biri olduğu gibi, dikkatsiz kullanımlarda büyük zararlara yol açabilir.

Önceden bilgisayarlar için tehlike oluşturabilecek programlar denince sadece virüsler düşünülürdü. Oysa internetin herkes tarafından ulaşılabilirlik kadar yaygınlaşmasıyla bu tip zararlı yazılımların hem sayılarında hem de çeşitlerinde hızlı bir artış yaşanmaya başlandı. Virüsler bilgisayarlar için en tehlikeli yazılım olma konusunda liderliklerini sürdürürlerken en az onlar kadar iddiaya sahip bir tür daha var. Sözü edilen yazılım **“trojan”** yani Truva atı...

Trojanlar yararlı bir program gibi görünerek, bilgisayara yüklendikten sonra bilgisayarda bir arka kapı oluşturarak başkalarının da istedikleri takdirde bilgisayarı kontrol etmesini sağlayan yazılımlar olarak tanımlanabilir.

Trojanlar virüslerden farklıdır. Trojanların virüslere benzeyen pek çok yönü olmasına rağmen onları virüsten ayıran özellikleri de vardır. Bunların başında trojanın bir bilgisayara ulaştıktan sonra tek başına bilgisayara zarar vermemesi gelir. Trojan. Bilgisayar-daki güvenlik önlemlerini pasif hale getirerek PC'yi virüs saldırılarına veya bir başkasının kullanımına hazır duruma getirir.

Yukarıdaki açıklamalardan da anlaşılabilir gibi Truva atlarının bilgisayara ulaştıktan sonra görevlerini yerine getirebilmeleri için internet gibi bir ağ bağlantısına ihtiyaç vardır. Bu nedenle içinde trojan bulunan

bir bilgisayar eğer internete ya da herhangi bir ağa bağlı değilse çok büyük bir risk altında olmayabilir

Bilgisayara yerleşen trojan, gönderildiği merkezle PC'de oluşturduğu arka kapılar sayesinde iletişim kurar. Böylece karşı taraf, bilgisayarı çok rahat kontrol altına alabilir. Bilgisayara program ekleyip kaldırmaktan; duvar kağıdını değiştirmeye kadar pek çok serbesti kazanır.

Virüslerle aynı yolu izlemese de Truva atları insanlara çok büyük zararlar verebilirler. Virüsler bilgi hırsızlığı yapmaktan çok sadece PC'ye zarar vermek için yazılırlar ve bilgileri silmeye programlanmışlardır. Trojanlar ise genelde bazı insanların egolarını tatmin etmek için yaptığı bir eylem olmakla birlikte aslında bilgi hırsızlığı için kullanılmaya oldukça müsaittirler. Bilgisayarda bulunan bütün verileri karşı tarafa ulaştırabilirler.

“Virüsler bilgisayarlar için en tehlikeli yazılım olma konusunda liderliklerini sürdürürlerken en az onlar kadar iddiaya sahip bir tür daha var. Sözü edilen yazılım “trojan” yani Truva atı”

Trojanlar bir program dosyasıyla birleştirilmiş olarak gelebileceği gibi, tek başına bir “exe” dosyası olarak da gelebilir. Aktif hale gelebilmesi için sadece çift tıklanması yeterli. Bu yüzden Truva atları insanları kandırabilmek için çok çeşitli kandırmacalar denerler. Bunlardan en çok bilineni kendilerini masum ya da yararlı bir program gibi göstermektir. Bazen performans artırıcı bir yazılım bazen de küçük bir oyun gibi görünebilirler. Kimi zaman kendilerini bir

anti virüs programı olarak bile tanıtabilirler. Bu yüzden insanların daha önce adını hiç duymadıkları ve çok yararlı bir program olduğu iddiası ile gelen bir programı indirmeden önce iki kere düşünmeleri gerekir.

Trojanlardan korunmak için izlenmesi gereken yöntemler, geçen sayıda virüslerden korunmak için önerilen yöntemlerle aynıdır. Ancak bunlara ek olarak birkaç önlem daha sıralanabilir .

Sistemde aktif halde bir güvenlik duvarı yazılımı bulunmalıdır. Böylece eğer bilgisayara bir trojan bulaşmış olsa bile PC internete bağlandığında güvenlik duvarı gerekli korumayı sağlayacak ve trojan merkezle haberleşemeyecektir. Bu da trojanı etkisiz kılacaktır. Sadece bir güvenlik duvarı asla yeterli değildir. Çünkü bazı trojanlar sadece belli bir port açmakla görevlidir. Bundan sonrası sözü edilen açık porttan girecek virüslere bırakılmıştır. Bu nedenle sistemde güncel bir anti virüs bulunmalıdır.

İnternette sık sık karşılaşılan ve zararlı yazılım avcısı olduğunu söyleyen adı duyulmamış programlara itibar edilmemelidir. Çoğu zaman bu tür reklamlar sadece bir kandırmacadan ibarettir.

Bilginin öneminin artmasıyla kötü amaçlı yazılımlar artık bilgisayara zarar vermeye değil bilgi hırsızlığına yönelirler. İnternetin sağladığı olanakları da çok iyi değerlendiren bu tip yazılımların çok çeşitli türleri ortaya çıktı. Teknolojinin insanlara sadece yarar getirmediğinin kanıtı olan bu programların diğer türleri de gelecek sayıda ele alınacak.

(sinan@tobb.org.tr)